

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Reliquæ conclusiones buc spectantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

operis, homogeneis, five ejusdem speciei, unica universalis regula, ex qua defumatur, quando moraliter interruptantur, ita ut faciant plura moraliter peccata in confessione explicanda, aut quando non ita interruptantur: sed hoc juxta arbitrium prudentis viri debet determinari, vel ex circumstantiis temporis, nimio, vel non nimio intervallo, interrupti, aut certarum actionum mediatione quasi interfecti: vel ex qualitate actionum, habentium, vel non habentium rationem medii, aut finis: vel ex communi sensu, & modo operandi: ex quibus defumendum est, an ij actus, stante tali interruptione, tamen censeantur moraliter una, vel an multiplex operatio: vel etiam aliquando, an censeatur eadem voluntas virtualiter permanere: quod ultimum, quamvis non ubique necessarium sit, tamen, ut patebit ex sequentibus, si adest in operibus non consummatis, multum facere potest ad faciendam determinationem: nisi fors iterum aliunde ejus vis elidatur.

196. Probè conclusio, seu explicatur. Imprimis, etsi per retractationem voluntatis sæpius, & fors ordinariè, interruptantur moraliter tales actus, tamen non videtur, omnino semper id fieri; nam Lugo cit. disp. 16. de penitentia n. 551. censet, quòd is, qui die jejunii jam secum statuit, in prandio nihil amplius comedere, si tamen, antequam à mensa surgat, novum afferatur ferculum, possit licitè de isto comedere; quia continuatio prandii, ratione loci, & temporis, non obstante brevi illa mutatione voluntatis, sufficit ad continuandam licitè comestionem: quod etiam tenent Lessius de justit. l. 4. c. 2. dub. 2. n. 11. & Filiucius. tom. 2. tract. 27. p. 2. n. 41. (quod Layman l. 4. tr. 8. c. 1. n. 6. etsi oppositum teneat, tamen probabile esse asserit) imò hi auctores admittunt, quòd, etsi quis jam à mensa surrexerit, possit tamen redire, & iterum comedere: & sanè valde probabile est, quòd talis possit rursus comedere, postquam proposuit, nihil ultra comedere, saltem, si nondum surrexit; cum hoc multum faciat ad moralem estimationem. Quo supposito, si quis iterum post mutatam voluntatem carnes comederet, quas prius jam comedisset, non videtur talis novum peccatum, moraliter à priori distinctum, committere, in quo consentit etiam Illung. tract. 2. disp. 2. n. 60. cum aliis ab ipso citatis.

Pariter difficile mihi videtur, quòd, si quis cum altero litigare coepit, vel etiam convicia ei dicere, & ab amico persuasus dicat, se jam velle tacere, adeoque voluntatem priorem retractet: sed mox ab adversario laceffitus, iterum incipiat litigiosas voces, vel convicia jacere, difficile, inquam, videtur, dicere, quòd in hoc casu, dentur duo moraliter distincta peccata; cum videatur in morali opinione ex natura litigationis &c. dari adhuc continuationem. In his tamen casibus, etsi actus externus possit dici non interruptus, & moraliter unus, tamen non video, qua ratione etiam duo actus interni, unus ante, alter post retractationem voluntatis, denuo imperans comestionem carnis, vel convicia jacienda, non sint duplex peccatum; cum isti juxta primam conclusionem, ab omnibus receptam, per contrariam voluntatem interruptantur.

197. Quòd si voluntas non sit retractata,

R.P. Ant. Mayr, Theol. Tom. I.

sed tantum per liberam, vel necessariam cessationem interrupta, tunc, si opera externa, quamvis homogenea, & continua, sint consummata, constituunt plura peccata, ut jam dictum n. 193. præsertim, si accedant actus interni plures etiam continui; si autem non sint opera consummata, aliquando constituunt plura peccata, aliquando non; unde attendendum ad circumstantias &c. n. 195. assignatas. Quòd enim aliquando plura peccata constituant, habetur ex his exemplis. Qui quotidie per mensem blasphematur, & à blasphemia quotidie cessat, absque voluntate retractante, ac proposito emendationis, plura utique peccata committit, nec sufficienter se accusat, dicendo, se blasphemasse per mensem; nam sic intelligeretur, blasphemiam moraliter durasse per mensem, quod nemo dicit contigisse in hoc casu. Par est ratio de eo, qui singulis diebus convicia in aliquem jactat, vel singulis diebus florenum furatur.

198. Quòd autem non semper peccata moraliter plura committantur, ostenditur, & quidem quantum ad actus oris, seu verba, exemplis sermonis contumeliosi (de quo n. 189) sermonis impuri, & detractorii, de quibus par est ratio cum sermone contumelioso: quoad opera verò exemplo comestionis carnis, quæ, licet durante prandio sæpe interruptatur garriendo, literas, vel nova legendo, tamen manet moraliter una. Item, si fur exportationem rerum colloquio aliquo interruptat. Item, si sacerdos in statu mortalis peccati canat Missam, licet sub musica in choro facta, etiam aliquantum garrat, tamen manet, sicut unum sacrificium, ita unum peccatum; quia, præsertim manente retentione sacrarum vestium, & populo finem sacrificii expectante, manet virtualiter eadem voluntas sacrificandi.

Unde ingeniosus quidam recentior docet, accedere ad templum, vestes induere, ad aram facere, imò & si Communionem distribuisset durante Sacro, postea residua fragmenta absumere, in statu peccati, esse tantum unum peccatum, eoquòd sit unum tantum sacrificium ex omnibus his actionibus completum: quamvis distributio Communionis esset aliud distinctum peccatum. Pariter, qui intendit inimicum occidere, & sic iter agit, atque in via cum aliis loquitur, prandet, ut vires necessarias refocillet, atque ideo non semper actu cogitat de inimico, tamen adhuc censetur unum peccatum committere. At verò, si nimis diu inimicitia duret, non coalescunt omnes actiones, ex ea profectæ, in unum peccatum; quia utique per longum tempus sæpe moraliter interruptuntur; aliàs, si rex per plures annos bellum injustum gereret, unum peccatum committeret, quod est falsum.

ARTICULUS II.

Reliquæ Conclusiones huc spectantes.

199. **D**ico ulterius. 7. Quando plures actiones, five ex se malæ, five indifferentes, ordinantur ab operante ad eundem finem malum, tanquam media, aut dispositiones, vel tanquam partes, si-

G

ne

ne interruptione morali, & ita, ut cum ipso opere unius actionis completa vocabulo designentur, unum moraliter peccatum constituunt. Conclusio est juxta communem doctorum, & probatur exemplis. Sic, licet quis ante fornicationem, quam intendit, habeat desideria turpia, tactus, & oscula, tamen, si copula sequatur, omnia ista unum peccatum constituunt, & sufficienter intelliguntur, si quis se accuset de habita copula. Pariter, si quis se accuset de homicidio patrato, satis intelliguntur, præcedens ira, vel odium, desiderium vindictæ, præparatio, & assumptio armorum &c. si non diu præcesserint, vel moralis interruptio data sit.

200. Imò (quamvis aliqui auctores contrarii sint) etiam tactus, & similia, quæ copulam immediatè sequuntur, adhuc satis intelliguntur, tanquam complementa actûs prioris, sicut & gaudium immediatè subsequens: nec ista haberi debent semper, tanquam essent dispositiones ad copulam novam, sed potius tanquam approbatio, & delectatio de præcedenti; quia nova copula non statim intenditur, nec illi actus, ex natura sua, semper ordinantur ad copulam novam, neque censeri debet statim ista intendi, nisi detur moralis interruptio inter priorem copulam, & istos actus: vel certè, nisi tamdiu isti actus continentur, ut etiam attenta voluntate peccantis censerentur dispositio, vel præparatio ad novam copulam: ita Lugo de pœnit. disp. 16. num. 555. Castropalao Navarrus, Tamburin. l. 2. de confessione c. 1. num. 72. Illung, tract. 2. disp. 2. num. 63. & plures ab eo citati. Fagundez in 2. præcept. Eccles. l. 3. c. 4. n. 14. At, si notabilis interruptio fuerit data, censentur actus sequentes ad novam copulam referri: vel certè censentur non amplius referri ad priorem, adeoque debent tanquam novum peccatum explicari.

201. Dico 8. Casu quo quis ab initio abstrahat à copula, hoc est, istam nec intendat, nec positivè excludat, ut sæpe fit, postea autem eam ex occasione admittat, tamen adhuc tactus prævii, non ex intentione copulæ habiti, probabiliter coalescunt cum copula in unum moraliter peccatum. Huic conclusioni quidem contrarius est Lugo de pœnit. disp. 16. num. 556. attamen æquè probabiliter eam defendunt Illung tract. 2. disp. 2. num. 63. citans Moyam, à quo ait, citari Delgadillo, Leandrum, Oviedo, & alios recentiores, quos in manuscriptis etiam ante paucos annos hæc secuti sunt insignes recentiores. Probatur. Etiam si tales actus non coalescant cum copula ratione voluntatis directæ, possunt tamen coalescere sufficienter ratione voluntatis indirectæ, ut ait quidam ingeniosus recentior; cum enim talis peccans voluerit ea, quæ ex natura sua tendunt ad opus ultimum, censetur etiam voluisse istud, & ea, quæ ipsi sunt occasio proxima ad opus illud: vel, si tales actus non coalescant ratione voluntatis, coalescunt, ut vult Illung, ex eo, quòd sint præambula ad actum perfectum: quod sufficit; neque enim ad hoc, ut aliqua constituent totum morale, requiritur, ut intentio totius compositi præcedat omnes partes: sed sufficit, si quis intendat partibus prius jam positis conjungere reliquas: ita ingeniosus recentior.

202. Confirmatur ex Illung loc. cit. ita

arguente. Sicut actus subsequentes, e. g. tactus post copulam exerciti, coalescunt cum ista, tanquam complementa, licet cum ea non coalescant ratione intentionis; quia non fiunt ex intentione copulæ; cum hæc præcesserit, nec admittitur ex intentione illorum, sed sit ultimò intenta: ita tales actus prævii coalescunt cum copula, & includuntur in ea, tanquam præambula, præparamenta, & exordia.

Adde, quòd Lugo videatur velle probare, eos actus subsequentes coalescere cum copula antecedente, ex eo, quòd confessarii (ut ait se credere) non soleant, accusantes se de fornicatione &c. interrogare de actibus subsequentibus; quod tamen deberet fieri, si isti actus essent nova peccata: arqui etiam videtur, quòd confessarii non soleant, accusantes se de commissa fornicatione interrogare, an statim initio eam intenderint: quod tamen deberent rescire, si in casibus, in quibus non statim copula intenta fuit (qui sanè frequentes sunt) præcedentia essent seorsim exponenda. Nec dicas, circa hoc vitium cautè esse interrogandum, & idèò fortè confessarios non interrogare; nam posset sat cautè, & honestè, hæc interrogatio fieri, non minùs, quàm fiat, ut sæpe debet fieri, de numero copularum.

203. Quod si tamen aliquis habuisset ab initio serium propositum, excludendi actum perfectum, & tantum committendi turpes tactus &c. postea verò crescente concupiscentia, mutaret voluntatem, & copulam admitteret, puta cum pluribus aliis, tunc moraliter ista disjungit, & tanquam distincta peccata explicandos esse tactus prævios &c. nam serium illud propositum facit inprimis, ut non statim, saltem non semper, possit dici actus ultimus, jam indirectè intentus. 2. Facit, ut non videantur illi tactus &c. posse dici præambula; nam tactus impurus intentus ut finis, & conjunctus cum serio proposito, non progrediendi ulterius, non potest dici præambulum, aut propositum, ad ulteriora.

Nec est par ratio cum confessione carnis, de qua num. 196. nam ibi habetur alia moralis continuatio ratione circumstantiæ, nondum sublata mensæ &c. quæ facit, ut censetur durare idem prandium. At nihil est simile, quòd ita conjungat tactus cum copula, si ab ea per memoratum propositum disjuncti sunt: certè vix erit, qui dicat, ista, qualiscunque voluntas intermediet, tamen eodem modo coordinari, sicut plures patinæ coordinantur in idem prandium.

204. Dico 9. Actus tendens in plura objecta, numero tantum distincta, spectando rationem probabilius non habet, saltem per se, & universaliter, totidem malitias numero distinctas, quot sunt objecta. ita Suarez. tom. 4. in 3. p. disp. 22. sec. 5. n. 34. Lugo de pœnitent. disput. 16. sec. 3. n. 131. & seq. Tamburin. methode expeditæ confessionis, l. 2. c. 1. n. 58. & 59. Illung. tract. 2. disp. 2. n. 44. & seq. qui plures alios citat n. 43. item recentior quidam in manuscriptis, qui citat etiam Thyrsum Gonzalez, Gobat, Serram, Bannez, qui dicant, esse unum moraliter peccatum. item citat Bonacinam, Fagundez, Layman, Mendo, quorum verba allegat: quin imò pro conclusione cum nostra moderatione addita, possem adhuc plures adduci.

Non

Non autem controvertitur hic, an talis actus constitutur ex pluribus malitiis, physice numero distinctis; hoc enim non contingere admittunt nobiscum adversarii: & ratio est manifesta; cum enim sit, ut ponitur, unicus indivisibilis actus, non potest habere partes physice distinctas, aut ipse esse distinctus. Sed controvertitur, an talis actus in sensu morali, & æquivalenter, in ordine ad confessionem, habeat multiplicem malitiam, ita, ut numerus objectorum debeat exponi, non minus, quam si realiter duo, vel plura, physice distincta peccata, fuissent.

205. Prob. conclusio ex Suarez loc. cit. n. preced. Actus charitatis e. g. quo decem hominibus volo dare elemosynam, non habet decem bonitates: sicut si aliquo actu vellem infinitis dare elemosynam, non haberet iste bonitates infinitas; nam infinitum actu creatum dari non potest: ergo nec actus, quo decem hominibus, quamvis extremè indigentibus, nihil volo dare, habet decem malitias. Confirm. r. Actus tendens in infinita objecta mala, e. g. si quis uno actu voluntatis vellet infinitos homines occidere, non habet infinitas malitias; alias daretur infinitum actu: ergo etiam actus tendens in decem objecta, e. g. si quis, uno actu voluntatis, vellet decem occidere, non habet decem malitias: certè disparitas formalis non videtur posse assignari.

Respondent quidam adversarii, actum tendentem in infinitos, non habere objecta distincta; at verò ea habere actum, tendentem in decem, vel centum. Contra est. Juxta adversarios actus, qui tendit in infinitos, saltem non potest habere tantum unam malitiam; si ergo non habet infinitas, dicant, quot habeat. Dein, si quis velit uno actu integrum exercitum occidere, etiam tantum confusè tendit in individua, nec tamen juxta adversarios talis actus habet tantum unam malitiam, quot ergo habeat?

206. Retorquent tamen adversarii argumentum, & petunt, quid nos dicamus de actu, quo quis vellet infinitas species peccatorum committere? Sed respondeo cum nostris auctoribus, talem actum non habere infinitam malitiam, aut infinitas species malitiarum: sed tantum habere unam aliquam speciem innominatam, hoc est, confusè tendentem in infinitas species, confusè representatas. Urgent: ergo neque, quando quis vult uno actu duas species peccatorum committere, e. g. adulterium, actus habebit duas species malitias. Resp. strictè loquendo non habere duas, sed unam duabus æquivalentem: vel habere duas species tantum formaliter distinctas.

Instant, Ergo etiam actus, tendens in plura objecta similia, habebit plures malitias individuales, formaliter distinctas. e. g. si quis uno actu vult inhonorare omnes Apostolos, talis actus habebit duodecim malitias individuales formaliter distinctas: e. g. unam, quatenus tendit in S. Petrum, aliam, quatenus in S. Andream &c. Resp. om. illatum. quod nil probat contra nos; nam præcisè habere malitias plures, ita formaliter distinctas, non est, habere eas, in sensu morali distinctas; aliàs, cum etiam furtum decem aureorum habeat totidem malitias, in sensu formaliter distinctas, etiam deberet habere decem malitias, in sensu morali distinctas, adeoque deberet

in communi acceptione morali, esse decem furtas quod, supposita sententiâ de non necessario exponendis circumstantiis notabiliter aggravantibus, non est verum.

Aliud est de speciebus formaliter distinctis, in eodem actu; cum enim ex Tridentino sess. 14. c. 5. & can. 7. habeatur, circumstantias, speciem mutantes, seu rationes specificas, in eodem actu, realiter quidem identificatas, formaliter tamen distinctas, exponendas esse in confessione, ideo istæ formalitates, in ordine ad confessionem, æquivalent speciebus realiter distinctis, id quod desumitur ex ipso Tridentino, loc. cit. definiente, dari obligationem, circumstantias specificas confitendi. At adversarii probare ex nullo capite possunt, quòd etiam formalitates illæ individuales æquivalent individuis realiter distinctis, in ordine ad eandem confessionem.

207. Instant iterum, Ergo actus tendens in infinitas species malas, habebit malitias infinitas. Responder Illung tract. 2. disp. 2. n. 49. actum non contrahere specificas malitias suorum objectorum, confusè tantum, & implicite representatorum; quia hoc ipso talis actus non dependet à cognitione directiva, explicitè representante illorum objectorum differentias, & virtutum oppositarum honestates, tanquam motivæ neglectæ; unde talis actus tantum contrahit speciem innominatam malitiæ, ut diximus n. preced. E contra differentia numerica objectorum non debet juxta adversarios explicitè representari, modò cognoscatur pluralitas, nempe esse decem objecta, vel esse finita, aut infinita, esse exercitum, vel minorem turbam; nam, qui desiderat integrum exercitum occidere, juxta ipsos jam contrahit malitias, numero militum in exercitu æquales.

208. Urgent denuo cum Dicastillo. Actus, quo vellem e. g. occidere infinitos homines, est tantum inefficax; quia tendit in objectum impossibile: in tali autem casu objecta coalescunt in unum: ergo non est paritas cum actu efficacia. Contra. Inefficacia actus non facit, ut objecta coalescant in unum: ergo responsio non subsistit, ant. prob. si actu inefficaci vellem DEUM destruere, & Luciferum in celo collocari, absque dubio duæ malitiæ speciei diversæ, & moraliter distinctæ, darentur in hoc actu. Dein, si aliquando in casu actus inefficacis, possunt objecta totalia coalescere, non est ratio, quare non etiam in casu actuum efficacium. Rursus, si darentur duo distincti actus inefficaces, & duo objecta, absque dubio darentur duæ malitiæ: ergo, si adversariorum modus arguendi bonus est, debent etiam dari, quando est unus actus; nam ipsi contra nos sic arguunt, & dicunt: Si darentur duo actus interni, essent duo peccata: ergo etiam, si datur unus, iis æquivalens, sunt duo peccata: ergo, vel ipsorum argumentum est nullum, vel in hoc casu dantur infinitæ malitiæ.

Dicunt tandem, talem actum, tendentem in infinita objecta, habiturum infinitas malitias in confuso. ita La Croix. Sed per verba in confuso vel intelligitur tantum, quòd dentur malitiæ, ab intellectu creato non discernibiles: & reverà tamen dabitur infinitum actu, seu categorematicum, quod saltem DEUS deberet cognoscere, id quod non admittitur: vel intelligitur aliud: &

explicetur. Certè, quidquid dicatur, non evitabitur infinitum actum malitiarum. Alius doctissimus recentior in manuscriptis docet, talem actum habiturum malitias infinitas, sed non determinatas, quæ indeterminatio tamen non se teneat ex parte objecti, sed tantum ex parte æstimationis moralis; quia scilicet homo peccans, vel etiam alius, numerum determinare non potest. Verum non quæritur, hic, quid æstimare, vel judicare possint homines; cum sæpe de numero peccatorum præteritorum, in se determinatissimo, ex oblivione, vel aliis causis, judicare non possint: sed quæritur de determinatione in se, malitiarum à parte rei existentium, quæque saltem à DEO cognosci possint (sicut idem auctor mox dicit, numerum personarum familiarum, quam indeterminatè cognitam quis occidere velit, à DEO satis cognosci) & hæ malitiæ deberent juxta adversarios esse infinitæ: cum autem infinitæ esse non possint, manet totum argumentum.

209. Prob. conclusio 3. Ubi est una sola difformitas ejusdem indivisibilis actus cum eadem unica lege, ibi est tantum una malitia: sed in casu, quo quis e. g. vult occidere decem homines, est una sola difformitas cum eadem unica lege: ergo. mai. non videtur posse negari; quia difformitas cum lege, & malitia, est unum & idem ex n. 29. min. probatur. Ubi est unus indivisibilis actus, & una indivisibilis lex, sub unico motivo prohibens, est una tantum difformitas, seu contrarietas; quia est unica ratio fundandi dissimilitudinem, seu difformitatem, aut contrarietatem: atqui in nostro casu datur unus indivisibilis actus, & una indivisibilis lex: ergo.

Ex quo iterum habetur disparitas inter circumstantias específicas, & numericas; illæ enim, cum sint oppositiones, vel difformitates cum diversis legibus, sunt moraliter diversæ inhonestates: at istæ, cum opponantur eidem legi, sunt una difformitas. Dices, ratione objectorum plurium etiam dari multiplicem difformitatem, vel contrarietatem. Sed contra est. Objecta nec multiplicant actum, nec legem: ergo neque multiplicant difformitatem. conf. patet ex dictis: ant. etiam est clarum; nam, si objecta multiplicarent actum, tunc actus, quo quis vellet furari centum, esset centuplex, & actus, quo quis vellet furari infinita, esset infinitus: quod est falsum. Item, si objecta multiplicarent legem, tunc lex pro multiplicatione individuali objectorum, quæ respicit, esset multiplex: adeoque quælibet esset infinite multiplex; cum quævis respiciat objecta syncategorematicè infinita. Et quæso, quis dicat, quod, si quis mentiatur jocose, mille homines esse occisos, mille mendaciorum malitiam contrahat, vel mille legibus veracitatis contrarius sit?

210. Dico jam ro. Quando unus, idemque actus internus, tendit in plura objecta totalia, solo numero distincta, spectando rationem non videtur per se, & universaliter, necesse esse, numerum objectorum distinctè confiteri, sed satis esse, ea numero plurali exponere. e. g. qui simul delectatus est turpiter circa decem feminas, non tenetur hunc numerum distinctè exponere, sed sufficit dicere: *Circa plures delectatus sum.*

ita Illung, Lugo, Tamburinus locis num. 204. citatis, Thyrsus Gonzalez, Stoz, Gobat, & alii, ac multi Recentiores. Dixi 1. *spestando rationem*; nam non nego, oppositam communionem saltem fuisse, maxime ante Lugonem: autem adhuc sit inter recentiores communior, dicere non ausim. Doctissimus quidam recentior in manuscriptis ait, si moderni nostræ sententiæ patroni jungantur prioribus, auctoritatem pro nobis fore æqualem, vel etiam majorem.

Dixi 2. *per se, & universaliter*; nam, an non fortè unus, aut alter casus sit excipiendus, discutietur inferius. Dixi 3. *non videri necesse*; utique enim consultius, ac melius est, & omnino suadendum, ut fiat oppositum, tanquam securius, & conscientie tranquillandæ aptius: quamvis non videatur esse stricta obligatio. Conclusionem hanc ideo vel maxime admitto; quia sequitur ex præcedenti, & altera, quam hic suppono ex tract. de poenit. scilicet non dari obligationem confitendi circumstantias tantum aggravantes: & si hanc etiam admitteret Suarez, qui nobiscum admittit priorem, hic quoque nobiscum sentiret: at, quia putat, eas circumstantias in confessione esse exponendas, in hac decima conclusione à nobis recedit.

211. Probatur conclusio. Tridentinum sess. 14. c. 5. plus non requirit ad confessionem, quam, ut in ea exponantur numerus, & species peccatorum: atqui talis, qui confitetur, se delectatum fuisse circa plures feminas similes, quando determinatè est delectatus circa decem, explicat numerum, & speciem sui peccati: ergo facit id, quod requirit Tridentinum: ergo satisfacit suæ obligationi, nec ad plus tenetur, ma. patet legenti Concilium: certè nil dicit de circumstantiis aggravantibus, nec de numero objectorum; quia hic numerus etiam est tantum circumstantia aggravans, quatenus scilicet peccatum facit in eadem specie gravius, sicut numerus florenorum furto sublatorum. min. etiam constat ex præcedenti conclusione, qua probavimus, tale peccatum esse non tantum physicè, sed etiam moraliter unum. consequentia prima est in forma: secunda probatur, non debemus hominibus imponere majus onus confitendi, (quod aliàs difficile accidit) quam ex Conciliis possit desumi: ergo.

Nec dicas, Concilii finem eo loco tantum fuisse, negare obligationem confitendi peccata oblivioni tradita; nam, si hic solus finis fuisset, non debuisset meminisse circumstantiarum, speciem mutantium, de quibus sollicitè bismentionem facit, licet eas, stante earum oblivione, non debeamus confiteri: cumque insuper Concilium expresse dicat, nihil aliud exigi, nec nos aliud exigamus, simulque colligamus, quod, licet fortè quæstio de peccatis oblivioni traditis fuerit unica occasio hujus decreti, non tamen fuerit unicus finis; sed Concilium simul intendit, dare plenam instructionem fidelibus, ad quam maxime conducebat enumerare ea, quæ explicare in confessione necesse est.

212. Confirm. conclusio exemplis. Primò Qui injustè integrum pecudum gregem abegit, licet plurium dominorum jura, numero diversè, violaverit, juxta communem, peccatum suum suffi-

sufficienter confiteri censetur, si dicat, se injuste gregem abegisse, licet non dicat, quot domini furto illo sint laesi (quod idem etiam est, si quis summam pecuniae, ad plures spectantem, abstulerit) atqui, si deberet explicari numerus obsectorum, in quae tendit actus, deberet hic numerus dominorum laesorum exponi: ergo. Nec dicas, laesiones distinctas distinctorum jurium non coalescere in unam moraliter laesionem; nam 1. si hoc esset verum, tunc nunquam parva damna pluribus illata, e. g. per stateram dolosam, coalescerent in unum damnum grave, vel mortale, quod est omnino falsum. 2. si non coalescerent istae laesiones in unam, deberet multo magis explicari numerus laesorum; cum quilibet graviter laedatur, cui una, aut duae oves auferuntur.

Secundò, ut habet Lugo *disp. 16. de poenit. n. 560.* qui eodem sermone pluribus aequalibus aequaliter detraxit, (& idem est, si scandalum praebuit) satisfacit in confessione dicendo, se pluribus graviter detraxisse, vel scandalo fuisse in hac, vel illa gravi materia (nam haec debet exponi, utpote speciem mutans. Et haec videtur etiam esse praxis communis. Advertit autem Illiung *tr. 2. disp. 2. num. 55.* debere exprimi, saltem in confesso, numerum pluralem hominum, si quis pluribus detraxit; non autem, si quis pluribus furatus est (saltem, nisi ratione plurium laesorum alia species peccati nascatur, e. g. ratione causatae gravis necessitatis peccetur simul contra charitatem) eoquod, ut ait, furtum sit per se contra solam iustitiam, & gravitas ejus desumatur à quantitate rei ablatae: at verò in detractioe etiam peccetur contra charitatem, & gravitas ejus desumatur quoque ex respectu ad personas.

213. Addit recentior ingeniosus, difficile, & contra communem praxin videri, quòd, qui toti alicui urbi scandalo fuit, vel omnes ejusdem Ordinis Religiosos infamavit, teneatur inire numerum laesorum &c. Huc etiam facit, quòd idem recentior asserit, scilicet omnes detractiones graves probabiliter esse ejusdem speciei; quia omnes bono ejusdem ordinis, scilicet bono famae, adversantur: sicut ejusdem speciei sunt furtum auri, argenti, equi, tritici, gemmarum &c. quod videtur approbare Illiung *tr. 2. disp. 2. n. 6.* quatenus asserit, pluribus detractionibus continuatis eundem impetere, esse tantum unum peccatum. item Lugo *de poenit. disp. 16. n. 559.* qui in exemplum peccati à detractioe diversi affert exemplum contumeliae. Hoc idem, censet laudatus recentior dicendum de contumeliis; cum & istae adversentur eidem bono honoris, quod probabiliter sustineri posse ait Palao *part. 1. tr. 2. disp. 3. punct. 3. num. 6.* Non verò idem dicendum est de imprecationibus; cum mala, quae imprecari homines solent, aut possunt, sint diversissima, & diversis bonis opponantur.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones.

214. **O**B. 1. contra 9. & 10. conclusionem (nam contra priores

non sunt objectiones magni momenti, vel jam sunt praecipuae) Quod aequivalet pluribus individuis, est aequivalet numero multiplex: sed actus, tendens in plura objecta inhonesta, aequivalet pluribus actibus, quorum singuli tenderent tantum in unum objectum: ergo est aequivalet numero multiplex. Confirm. 1. Possunt plures actus, physice distincti, fieri moraliter unus: ergo etiam potest actus, physice unus, fieri moraliter multiplex. Confirm. 2. Actus, tendens in plures species, est aequivalet numero multiplex specie: ergo etiam actus, tendens in plura individua, est aequivalet numero multiplex numero. Resp. Inprimis ex hoc sequeretur, furtum plurium florenorum esse plura peccata, quod nemo dicit. Dein dist. ma. quod aequivalet pluribus individuis quoad omnia, est aequivalet numero multiplex. conc. ma. quod tantum aequivalet quoad aliqua. neg. ma. & dist. sic minore neg. conseq. Actus ille, tendens in plura objecta, licet forte pluribus peccatis aequivalet quoad damnum, non tamen aequivalet quoad distinctionem, libertatem, malitiam, ac demeritum. Dein, licet etiam aequivaleret quoad malitiam, non tamen essent plura peccata, ut patet in furto graviore.

215. Ad 1. confirm. neg. conf. & paritatem. Unio plurium actuum, physice tantum distinctorum, probatur aliunde, omnibus rationibus fuse deductis à *num. 191. & seq.* per plures conclusiones: quibus tamen rationibus nequaquam probatur multiplicitas, seu divisio moralis unius actus in plures, sed potius ex illis impugnatur. Addunt hic aliqui, dari parem aequivalentiam, ita scilicet, ut, sicut actus plures quandoque aequivalent uni, sic unus aequivalet pluribus: sed respondetur, neque hanc paritatem omnimodam esse, ut modò ostensum, neque etiam ex ea probari unitatem actuum physice distinctorum. Ad 2. confirm. vel neg. antec. strictè sumptum, vel dist. ut suprà. Actus talis aequivalet quoad aliqua. conc. ant. quoad omnia neg. antec. & conf. quia, ut jam dictum *n. 206.* etiam actus tendens in plures species, non est plura peccata, sed tantum unum, participans plures species, seu habens plures formalitates, aut plura praedicata specifica.

216. Dices, Saltem talis actus aequivalet pluribus in ordine ad confessionem; quia debent omnes species Theologicae peccati exponi: ergo actus, tendens in objecta numero diversa, etiam aequivalet in ordine ad eandem confessionem. Resp. neg. conseq. quam negant adversarii in furto, supposito, quòd circumstantiae merè aggravantes exponi non debeant. Disparitas autem in ordine ad confessionem est doctrina Tridentini *sess. 14. c. 5.* diversa de uno, ac de altero casu; nam hoc Concilium clarè docet, exponendas esse circumstantias speciem mutantes; at de aggravantibus, vel numero obsectorum, nil dicit: nec debemus nos majus onus hominibus imponere, quam ex Ecclesiae, vel Conciliorum doctrina colligatur. vide *n. 206. & seq.*

217. Ob. 2. Actus, tendens in plura objecta, differt numero ab actu tendente in unum objectum: ergo est numero multiplex. Confirm. 1. Juxta nos, qui concupisceret plures feminas, suffi-